

Årsregnskap
Orkla ASA 2017

04

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2017	2016
Driftsinntekter		33	35
Driftsinntekter konsern	1	689	651
Sum driftsinntekter		722	686
Lønnskostnader	2	(460)	(487)
Andre driftskostnader	5	(547)	(597)
Av- og nedskrivninger og amortisering	8, 9	(28)	(23)
Driftsresultat		(313)	(421)
Utbytte fra konsern og konsernbidrag	6	18 759	5 723
Renteinntekter konsern		115	124
Finanskostnader konsern	6	(8 259)	(789)
Netto agio/disagio	12	(224)	661
Gvinster, tap og nedskrivninger i aksjeporteføljen		47	182
Andre finansinntekter	7	40	64
Andre finanskostnader	7	(219)	(228)
Resultat før skatt		9 946	5 316
Skattekostnad	11	(151)	(374)
Resultat etter skatt		9 795	4 942

TOTALRESULTAT

Resultat etter skatt		9 795	4 942
Endring resultatreserve aksjer etter skatt		(51)	(184)
Endring sikringsreserve etter skatt		61	68
Endring estimatavvik pensjoner		(12)	(10)
Totalresultat		9 793	4 816
Foerslått utbytte (ikke avsatt)		(2 649)	(2 646)

KONTANTSTRØM

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Resultat før skatt	9 946	5 316
Av- og nedskrivninger	28	23
Endring netto driftskapital mv.	(64)	2
Endring utestående konsernbidrag	(55)	(110)
Porteføljegevinster og utbytter til investeringsaktiviteter	(53)	(228)
Nedskrivning datterselskaper	8 208	763
Korrigerings mot betalbare finansposter	221	193
Betalte skatter	(351)	(8)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	17 880	5 951
Salg varige driftsmidler	-	6
Fornyelsesinvesteringer	(48)	(46)
Solgte selskaper	-	61
Investering i datterselskaper	(6)	(1 692)
Netto kjøp/salg og utbytter porteføljeinvesteringer	93	444
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	39	(1 227)
Betalte utbytter	(7 738)	(2 543)
Netto kjøp/salg egne aksjer	50	(77)
Netto betalt til aksjonærer	(7 688)	(2 620)
Endring annen rentebærende gjeld	(4 674)	(1 523)
Endring rentebærende fordringer	(1 657)	(296)
Endring netto rentebærende gjeld	(6 331)	(1 819)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(14 019)	(4 439)
Endring likvide midler	3 900	285
Likvide midler 1.1.	560	275
Likvide midler 31.12.	4 460	560
Endring likvide midler	3 900	285

BALANSE**Eiendeler**

Beløp i mill. NOK	Note	2017	2016
Immaterielle eiendeler	9	60	33
Eiendel ved utsatt skatt	11	219	252
Varige driftsmidler	8	215	223
Investeringer i datterselskaper	10	31 412	39 952
Lån til konsernselskaper, rentebærende		8 889	6 897
Andre finansielle eiendeler		148	250
Langsiktige eiendeler		40 943	47 607
Fordringer eksterne		149	168
Fordringer konsern, ikke rentebærende		308	269
Fordringer konsernbidrag		1 380	1 325
Finansielle investeringer	Se konsernnote 24	17	107
Likvide midler		4 460	560
Kortsiktige eiendeler		6 314	2 429
Eiendeler		47 257	50 036

Egenkapital og gjeld

Beløp i mill. NOK	Note	2017	2016
Innskutt egenkapital		1 995	1 994
Opptjent egenkapital		32 601	30 497
Egenkapital		34 596	32 491
Pensjonsforpliktelser	2	553	517
Langsiktig rentebærende gjeld		4 652	7 007
Langsiktig ikke rentebærende gjeld		313	397
Langsiktig gjeld og forpliktelser		5 518	7 921
Gjeld til konsern, rentebærende		6 250	6 208
Gjeld til konsern, ikke rentebærende		52	100
Betalbar skatt		160	374
Annen kortsiktig gjeld		681	2 942
Kortsiktig gjeld		7 143	9 624
Egenkapital og gjeld		47 257	50 036

EGENKAPITALOPPSTILLING

Beløp i mill. NOK	Selskaps- kapital	Egne aksjer	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum Orkla ASA
Egenkapital 1.1.2016	1 274	(1)	721	1 994	28 301	30 295
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	4 816	4 816
Utbetalt utbytte	-	-	-	-	(2 543)	(2 543)
Netto kjøp egne aksjer	-	-	-	-	(77)	(77)
Egenkapital 31.12.2016	1 274	(1)	721	1 994	30 497	32 491
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	9 793	9 793
Utbetalt utbytte	-	-	-	-	(7 738)	(7 738)
Netto kjøp egne aksjer	-	1	-	1	49	50
Egenkapital 31.12.2017	1 274	0	721	1 995	32 601	34 596

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet for holdingselskapet Orkla ASA omfatter foruten all aktivitet ved hovedkontoret, noe eiendomsvirksomhet. Sistnevnte hører forretningsmessig inn under Orkla Eiendom. I tillegg ligger administrasjonen av virksomhetsområdene Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks, Orkla Care, Orkla Food Ingredients og Orkla Investments samt funksjonene Operations, Innkjøp og administrasjonen av Innkjøpsskolen, Sales Academy og Brands Academy i Orkla ASA.

Aktiviteten ved hovedkontoret inkluderer konsernets øverste ledelse og stabs- og felles-funksjonene Kommunikasjon, Juridisk, Sales & Business Development, Marketing & Innovation, Operations, Mergers & Acquisitions, Human Resources, Økonomi/Finans, Compliance og Intern-revisjon. Avdelingene utfører i tillegg til eierfunksjonen, i stor grad oppdrag for konsernets øvrige selskaper og belaster disse for utførte tjenester. Orkla ASA eier enkelte varemerker som benyttes av forskjellige konsernselskaper. Det faktureres royalty for bruken av disse varemerkene. Det er aktiviteten fra disse funksjonene som utgjør linjen «Driftsinntekter konsern». Sentral finans-avdeling fungerer som konsernbank, med ansvar for konsernets eksterne finansiering, styring av konsernets likviditet og den overordnede styring av konsernets valuta- og renterisikoer. Renter fra konsernbank samt utbytte og konsernbidrag fra investeringer i datterselskap er regnskapsført som finansposter og spesifisert i resultatoppstillingen.

Regnskapet for Orkla ASA er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven § 3–9 (forenklet IFRS). Konsernbidrag er regnskapsført etter god regnskapskikk som et unntak fra IFRS. Disse er avsatt i opptjeningsåret. Prinsippbeskrivelsene for konsernet gjelder også for Orkla ASA, og konsernets noter vil i enkelte tilfeller omfatte Orkla ASA. Eierandeler i datterselskaper er presentert til kost.

Styret har vurdert at Orkla ASA, etter forslag om utdeling av utbytte på kroner 2,60 pr. aksje, hadde en forsvarlig egenkapital og likviditet ved utgangen av 2017.

NOTE 2 LØNN OG PENSJONSFORHOLD

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Lønn	(350)	(367)
Arbeidsgiveravgift	(55)	(57)
Styrehonorar og andre lønnsrelaterte kostnader	(18)	(29)
Pensjonskostnad	(37)	(34)
Lønnskostnad	(460)	(487)
Gjennomsnittlig antall ansatte	191	189

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av pensjonskostnaden, fremgår av konsern-note 12.

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Årets pensjonsopptjening inkl. arbeidsgiveravgift	(20)	(19)
Kostnader innskuddsplaner	(17)	(15)
Pensjoner klassifisert som driftskostnad	(37)	(34)
Pensjoner klassifisert som finanspost	(27)	(19)
Netto pensjonskostnader	(64)	(53)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Brutto pensjonsforpliktelser	(553)	(517)
Pensjonsmidler	-	-
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(553)	(517)

Gjenværende netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2017 består i hovedsak av usikrede pensjonsordninger for tidligere nøkkelpersoner og førtidspensjonsordninger dekket over drift, samt bokførte forpliktelser knyttet til ordning for ansatte med lønn over 12G. For øvrige ansatte har selskapet hovedsakelig ordninger med innskuddspensjon.

Selskapet har en pensjonsordning som tilfredsstiller kravet i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 3 GARANTI OG PANTSTILLELSER

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Tegnet, ikke innkalt KS-kapital	2	5
Garanti overfor datterselskap	215	212
Annet garantiansvar	13	-

NOTE 4 LÅN TIL ANSATTE

I andre finansielle eiendeler inngår lån til ansatte.

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Lån til ansatte	6	1

NOTE 5 GODTGJØRELSER OG AVTALEFESTEDE FORHOLD - STYRETS ERKLÆRING**1. Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte**

Etter allmennaksjeloven § 6–16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte («Styrets erklæring»). Elementene i styrets erklæring fremgår av punktene (i)–(vi) nedenfor. Det følger av allmennaksjeloven § 5–6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemning over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår (se (ii) nedenfor). Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte insentivordninger, skal disse også godkjennes av generalforsamlingen (se punkt (iii) nedenfor).

(i) Lønn, godtgjørelse og andre betingelser til ledende ansatte

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg, som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av tre styremedlemmer, hvorav ett er ansattvalgt, og har i 2017 vært ledet av styrets nestleder. Administrasjonen utreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

Konsernledelsen er omfattet av konsernets årsbonussystem og langtidsinsentivordning.

På neste side vises fast lønn og honorarer til konsernledelsen samt opptjent bonus. Videre vises opptjening og saldo i bonusbanken pr. 31.12.2017, basert på Orklas aksjekurs pr. 31.12.2017 (NOK 87,05).

Utbetalt godtgjørelse i 2017

Beløp i tusen NOK	Årslønn 31.12.2017	Utbetalt årslønn og feriepenger (A)	Utbetalt bonus (opptjent i 2016)	Utbetalt fra bonusbank	Natural- ytelser (B)	Totalt utbetalt lønn og godt- gjørelser 2017	Totalt utbetalt lønn og godt- gjørelser 2016
Peter A. Ruzicka	6 070	6 601	2 644	1 055	305	10 605	10 070
Jens Bjørn Staff	2 941	3 121	787	279	280	4 467	
Terje Andersen ¹	2 971	3 332	1 090	1 086	300	5 808	
Karl Otto Tveter ¹	2 985	3 286	850	979	304	5 419	
Atle Vidar Nagel Johansen	3 659	4 105	1 116	1 122	336	6 679	
Ann-Beth Freuchen	2 870	3 139	1 450	857	244	5 690	
Pål Eikeland	2 870	3 242	770	1 973	265	6 250	
Stig Ebert Nilssen	3 218	3 445	934	964	238	5 581	
Johan Clarin	2 988 ²	3 101	769	1 250	305	5 425	
Sum konsernledelsen ekskl. konsernsjefen						45 319	44 109

¹Mottar i tillegg styrehonorar NOK 300.000 fra Jotun.

²Årslønn er i tusen SEK.

Opptjent, ikke utbetalt godtgjørelse i 2017

Beløp i tusen NOK	Opptjent bonus for 2017 ¹	Avsatt langtids- insentiv ³	Opptjent pensjons- kostnad	Sum opptjent (C)	Saldo bonusbank 31.12.2017 ³
Peter A. Ruzicka ²	3 035	3 035	2 222	8 292	10 053
Jens Bjørn Staff	853	853	755	2 461	2 818
Terje Andersen	1 254	1 254	945	3 453	4 301
Karl Otto Tveter	925	925	744	2 594	3 345
Atle Vidar Nagel Johansen	834	834	1 012	2 680	4 512
Ann-Beth Freuchen	1 378	1 378	613	3 369	4 712
Pål Eikeland	362	362	704	1 428	3 868
Stig Ebert Nilssen	1 091	1 091	837	3 019	2 767
Johan Clarin (SEK)	867	867	726	2 460	3 429

¹Opptjent årsbonus for 2017 utbetales i 2018.

²Konsernsjefens samlede opptjente lønn og godtgjørelser i 2017 er tusen NOK 15.198 (A+B+C).

³Saldo i bonusbank inneholder ikke årets opptjening.

Konsernledelsens utøvelse av opsjoner pr. 31.12.2017

	Antall	Tildelt dato	Innløs- ningskurs	1. utøvelse/ innløsningsdato	Siste utøvelse
Atle Vidar Nagel Johansen	-35 000	09.05.2011	37,43	09.05.2014	Innløst 80,50
Ann-Beth Freuchen	-40 000	09.05.2011	37,43	09.05.2014	Innløst 80,50
Stig Ebert Nilssen	-50 000	09.05.2011	37,43	09.05.2014	Innløst 80,50

Etter utøvelse av opsjoner i 2017, er Orklas opsjonsordning avsluttet.

Konsernledelsen deltar i konsernets generelle aksjekjøpsordning for ansatte. Det er ikke stilt garantier for medlemmer av konsernledelsen.

Konsernsjefens pensjonsalder er 62 år, og oppsigelsestid er seks måneder med en etterlønnperiode på 12 måneder. I perioden fra pensjonsalder til fylte 67 år utbetales 60 % av avgangslønn.

Oppsigelsestid for konsernledelsen er seks måneder, og pensjonsalder er 65 år. I perioden fra pensjonsalder til fylte 67 år utbetales Orkla 66 % av avgangslønn. Deretter utbetales det fra Orklas pensjonsordning. Terje Andersen kan fratruke ved 62 år med tilsvarende ytelser. Terje Andersen og Karl Otto Tvetter har personallån som belastes med normrente. Saldo pr. 31.12.2017 var henholdsvis 393.224 kroner for Andersen og 39.192 kroner for Tvetter. Øvrige medlemmer av konsernledelsen har ikke personallån.

(ii) Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemning på generalforsamlingen i 2018:

Formålet med Orklas betingelsespolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang for å nå Orklas forretningsmessige mål. Som overordnet innfallsvinkel skal Orklas policy være innrettet mot markedets median når det gjelder fastlønn og pensjon, mens den variable delen knyttet til resultater, kursutvikling etc. (kort- og langtidsinsentiver), skal være bedre enn en medianbetraktning. Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer

Orkla bruker internasjonalt anerkjente systemer for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og kompensasjonsnivå. Stillingsmåles mot sitt lokale marked (land), og det benyttes et spenn på pluss/minus 20 % i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør størrelse på kompensasjonen.

(b) Variable elementer – årsbonus

Ledende ansatte i Orkla er omfattet av konsernets sentrale årsbonusordning. Ordningen har en maksimal ramme på 100 % av fastlønn pr. 31.12. i opptjeningsåret. Ordningen er innrettet mot at «God prestasjon» skal kunne gi en bonusopptjening på ca. 30 % av fastlønn pr. 31.12. i opptjeningsåret. «God prestasjon» er definert som resultatopptjening i linje med eksternt kommuniserte finansielle mål for perioden 2016–2018. Resultatvekst er hovedmålet for den sentrale årsbonusordningen.

I tillegg gjelder aksjebaserte insentivordninger beskrevet i punkt (iii) nedenfor.

(iii) Særlig om aksjebaserte insentivordninger

(a) Langtidsinsentivordning

Orkla har i flere år hatt en kontantbasert langtidsinsentivordning (LTI). Tildeling av LTI skjer normalt i mai hvert år. Tildelt beløp (normalt lik opptjent beløp i årsbonusordningen foregående år) reguleres med utviklingen av Orkla-aksjen frem til utbetalingsdato, og er således aksjerelatert. Regulering baserer seg på aksjekursen registrert dagen etter generalforsamlingen i året tildelingen skjer, korrigert for utbytte i perioden. 50 % av opptjening utbetales to år etter tildelingstidspunktet og resterende etter tre år, gitt at den ansatte ikke har sagt opp sin stilling på utbetalingstidspunktet. Årlig utbetaling fra langtidsinsentivordningen skal ikke overstige en årslønn på utbetalingstidspunktet. Eventuelt overskytende tillegges bonusbanken for utbetaling påfølgende år.

Styret har evaluert ordningen, og vil foreslå enkelte justeringer med virkning for tildeling i 2019. For det første løsrives nivået på tildelt beløp fra årsbonusordningen, og vil fra 2019 bli fastsatt på grunnlag av vurderinger av individuelle bidrag i forhold til forhåndsdefinerte langsiktige kriterier fastsatt i 2018 (for 2019). Tildelingen målsetter fortsatt å tilsvare 30 % av årslønn ved "God prestasjon", i henhold til de forhåndsdefinerte kriterier. Tildeling kan ikke overskride 50 % av årslønn, og samlet verdi av tildeling under årsbonusordningen og tildelt LTI i ett år kan heller ikke overstige en årslønn. Tildelt LTI-beløp reguleres som tidligere med utviklingen av Orkla-aksjen frem til utbetalingsdato. Utbetalingen under LTI-ordningen kan tidligst kreves med 1/3 etter 24 måneder, 1/3 etter 36 måneder og 1/3 etter 48 måneder. Etter maksimalt 60 måneder vil LTI utbetales in sin helhet.

Orkla har hatt en aksjeopsjonsordning som ble gjennomført siste gang i 2011. Opsjonene hadde en opptjeningstid på tre år og kunne utøves de neste tre årene. Den kontantbaserte LTI-ordningen har erstattet opsjonsordningen. Siste opsjoner ble innløst i 2017.

(b) Aksjer med rabatt til ansatte

Konsernet har i flere år gjennomført en ordning hvor de ansatte får anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer med en rabatt på 30 % i forhold til børskurs. For 2017 ble det ekstraordinært tilbudt sju ulike kjøpsalternativer: 50.000, 40.000, 28.000, 20.000, 12.000, 4.000 og 1.000 NOK (beløp etter rabatt). Kostnadene for aksjeordningen i 2017 var ca. 43 mill. kroner.

Styret anbefaler overfor generalforsamlingen å videreføre aksjeordningen for ansatte, med tre kjøpsalternativer på 28.000, 15.000 og 8.000 NOK (beløp etter rabatt). Videre foreslås rabatten satt til 25 % samt at aksjene ikke kan selges før tidligst 24 måneder etter at kjøpet er gjennomført.

(iv) Tjenestepensjonsordning

Orkla har innskuddsbasert tjenestepensjon i Norge. Innskuddssatsene er 5 % av lønn mellom 1G og 7,1G og 23,1 % over 7,1G (1G er fra 1.5.2017 NOK 93.634). For medlemmer av konsernledelsen ansatt før 1.9.2014, er satsen for lønn over 12G 27 %. For avtalte lavere aldersgrenser enn 67 år gis en pensjon over drift tilsvarende 60 % av avgangslønnen. Andre medlemmer av konsernledelsen enn konsernsjefen har 66 %, alle med minimum 30 års opptjening.

(v) Andre ytelser

Konsernet har bil- og telefonordninger og andre begrensede naturalytelser, herunder konsernets ordning med kjøp av aksjer med rabatt.

(vi) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for lederlønnspolitikken beskrevet i punkt (ii) sist behandlet på generalforsamlingen i 2017, har vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2017.

For detaljerte beskrivelser av Orklas belønningspolicy og de ulike komponentene i den totale godtgjørelsen, vises det til beskrivelser i note 11 konsernet.

2. Godtgjørelse til styret samt styremedlemmers aksjeinnehav*a) Styret godtgjøres etter følgende satser fra og med 20.4.2017:*

Styrets leder	800 000	kroner pr. år
Styrets nestleder	645 000	kroner pr. år
Aksjonærvalgt styremedlem	510 000	kroner pr. år
Ansattevalgt styremedlem	420 000	kroner pr. år
Varamedlem	27 000	kroner pr. møte

Det følger av Orklas vedtekter § 4 at styrets aksjonærvalgte «medlemmer og varamedlemmer må være aksjeeiere i selskapet». Av norsk anbefaling for «Eierstyring og selskapsledelse» punkt 11 fremgår det at det bør vurderes å forutsette at deler av styrehonoraret investeres i aksjer til markedskurs, og valgkomiteen hadde mottatt flere innspill om at deler av honoraret til de aksjonærvalgte styremedlemmene bør være knyttet til aksjer.

På denne bakgrunn vedtok generalforsamlingen i 2017 innføring av en ordning i forbindelse med nominasjon av aksjonærvalgte styremedlemmer, hvor det forutsettes at 1/3 av brutto styrehonorar (eksklusiv honorar for komitearbeid og tillegg for medlemmer bosatt utenfor Norge), skal benyttes til kjøp av aksjer i Orkla inntil styremedlemmene (inkludert deres personlig nærstående) eier aksjer i Orkla til en verdi som tilsvarer to ganger brutto styrehonorar (eksklusiv honorar for komitearbeid og tillegg for medlemmer bosatt utenfor Norge). En oversikt over styremedlemmenes aksjeinnehav er gitt i egne tabeller i denne noten.

Kompensasjonsutvalget

Komiteleder	137 000	kroner pr. år
Medlem	102 500	kroner pr. år

Revisjonsutvalget

Komiteleder	172 000	kroner pr. år
Medlem	115 000	kroner pr. år

I tillegg mottar aksjonærvalgte styremedlemmer bosatt utenfor Norge, et tillegg på 17.000 kroner pr. møte vedkommende deltar i.

Faktisk utbetalt til styremedlemmer er som følger:

Beløp i NOK	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Antall aksjer ¹
<i>Aksjonærvalgte styrerepresentanter</i>		
Stein Erik Hagen	868 333	250 010 000
Grace Reksten Skaugen	747 666	5 500
Ingrid Jonasson Blank	656 666	3 750
Lisbeth Valther	544 166	5 000
Nils K. Selte	647 333	24 000
Lars Dahlgren	542 666	4 000
Liselott Kilaas	340 000	2 500
Caroline Hagen Kjos (vara) ²	-	-

¹Samlet eierskap med nærstående.

²Mottar ingen honorarer.

Beløp i NOK	Fast lønn	Styre- honorar	Natural- ytelser	Pensjons- kostnader	Antall aksjer ¹
<i>Ansattevalgte styrerepresentanter</i>					
Terje Utstrand	590 800	518 333	76 957	25 001	6 140
Roger Vangen	554 151	416 667	49 952	21 264	7 914
Sverre Josvanger	521 731	530 666	190 684	22 637	18 953
Karin Hansson (lønn i SEK)	419 828	416 667	21 936	21 831	1 387

¹Samlet eierskap med nærstående.

Det er ikke gitt lån til eller stilt garantier for medlemmer av styret.

3. Godtgjørelse valgkomité

Valgkomiteen godtgjøres etter følgende satser fra og med 20.4.2017:

Komiteleder 61.500 kroner pr. år, medlem 45.000 kroner pr. år og ansattvalgt representant 6.000 kroner pr. møte.

4. Honorar til konsernrevisor

Beløp i mill. NOK (ekskl. mva.)	2017	2016
<i>Morselskap</i>		
Lovbestemt revisjon	3,4	3,0
Andre attestasjonstjenester	0,1	0,2
Skatt/avgifter	2,1	1,8
Andre tjenester utenfor revisjon	2,5	6,3
<i>Konsern</i>		
Lovbestemt revisjon	28,8	26,0
Andre attestasjonstjenester	1,5	0,9
Skatt/avgifter	4,4	4,6
Andre tjenester utenfor revisjon	4,9	7,2
Sum honorar til EY	39,6	38,7
Lovbestemt revisjonshonorar til andre revisorer	2,4	1,9

NOTE 6 FINANSKOSTNADER KONSERN

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Nedskrivning aksjeinvesteringer i datterselskaper ¹	(8 208)	(763)
Gevinst ved salg av Cederroth AS	-	19
Rentekostnader konsern	(51)	(45)
Sum finanskostnader konsern	(8 259)	(789)

¹Aksjer i datterselskapet Industriinvesteringer AS er skrevet ned som følge av at det er betalt utbytte på 13,7 mrd. kroner fra selskapet (2016: Cederroth Intressenter AB samt Industriinvesteringer AS).

NOTE 7 ANDRE FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Andre finansinntekter

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Renteinntekter	16	2
Mottatte utbytter	7	47
Øvrige finansinntekter	17	15
Sum andre finansinntekter	40	64

Andre finanskostnader

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Rentekostnader	(211)	(226)
Endring virkelig verdi renteelement	54	50
Øvrige	(62)	(52)
Sum andre finanskostnader	(219)	(228)

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygg og annen fast eiendom	Maskiner, inventar etc.	Nyanlegg i arbeid	Sum
Balanseført verdi 1.1.2017	95	74	54	223
Tilgang	3	-	44	47
Reklassifiseringer ¹	-	7	(42)	(35)
Avskrivninger	(2)	(18)	-	(20)
Balanseført verdi 31.12.2017	96	63	56	215
Opprinnelig kost 1.1.2017	115	197	54	366
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.2017	(20)	(123)	-	(143)
Balanseført verdi 1.1.2017	95	74	54	223
Opprinnelig kost 31.12.2017	118	204	56	378
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2017	(22)	(141)	-	(163)
Balanseført verdi 31.12.2017	96	63	56	215

¹Netto reklassifiseringer vedrører overføring fra note 9.

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i mill. NOK	Varemerker ikke amortiserbare	IT	Sum
Balanseført verdi 1.1.2017	26	7	33
Reklassifisert fra varige driftsmidler ¹	-	35	35
Amortisering	-	(8)	(8)
Balanseført verdi 31.12.2017	26	34	60
Opprinnelig kost 1.1.2017	26	64	90
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.2017	-	(57)	(57)
Balanseført verdi 1.1.2017	26	7	33
Opprinnelig kost 31.12.2017	26	99	125
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.2017	-	(65)	(65)
Balanseført verdi 31.12.2017	26	34	60

¹Netto reklassifiseringer vedrører overføring fra note 8.

NOTE 10 AKSJER I DATTERSELSKAPER, DIREKTE EID

Beløp i mill. NOK	Konsernets eierandel	Bokført verdi	
		2017	2016
Orkla Foods Norge AS	100 %	9 362	9 362
Orkla Foods Sverige AB	100 %	5 469	5 469
Orkla Confectionery & Snacks Finland Ab	100 %	3 315	3 652
Orkla Food Ingredients AS	100 %	2 466	2 466
Orkla Energi AS	100 %	1 765	1 765
Hamé s.r.o.	100 %	1 357	1 357
SIA Orkla Confectionery & Snacks Latvia	100 %	959	959
Orkla Confectionery & Snacks Norge AS	100 %	906	906
Orkla House Care AS	100 %	865	865
Industriinvesteringer AS	100 %	803	9 012
Orkla Health AS	100 %	631	631
Orkla Eiendom AS	100 %	589	574
Lilleborg AS	100 %	526	526
SweBiscuits AB	100 %	512	512
Viking Askim AS	100 %	400	400
Sarpsfoss Limited			
Ordinær kapital	100 %	253	253
Preferansekapital	99,9 %	43	43
SIA Orkla Foods Latvia	100 %	246	246
Attisholz AB	100 %	187	187
Orkla Foods Romania SA	100 %	184	184
Orkla Foods Danmark A/S	100 %	175	175
Orkla Asia Holding AS	100 %	166	166
Orkla Insurance Company Ltd.	100 %	65	65
UAB Orkla Foods Lietuva	100 %	57	57
Trælandsfos Holding AS	100 %	36	36
Orkla IT AS	100 %	34	34
Øraveien Industripark AS	100 %	15	15
Meraker Eiendom Holding AS	100 %	-	15
Orkla Investeringer AS	100 %	10	10
Orkla Design AS	100 %	5	5
Orkla France S.A.S.	100 %	4	1
Cederroth Intressenter AB	100 %	3	1
Orkla Accounting Centre OÜ	100 %	2	2
Plusstid Home AS	100 %	1	-
Attisholz Infra AG ¹	0,4 %	1	1
Sum		31 412	39 952

¹De resterende aksjene eies av Attisholz AB.

Tabellen viser kun direkte eide datterselskaper. Konsernet består av totalt ca. 230 selskaper. De viktigste datterselskapene i indirekte eie er vist i virksomhetsoversikten bak i årsrapporten.

NOTE 11 SKATTER

Skattekostnad

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Resultat før skattekostnad	9 946	5 316
Endring midlertidige forskjeller	(102)	(75)
Hvorav endring midlertidige forskjeller tidligere år	(21)	(2)
Korrigert for endring midlertidige forskjeller mot totalresultatet	69	83
Sum endring midlertidige forskjeller	(54)	6
Ikke fradragsberettigede kostnader	18	79
Skattefritt utbytte, aksjegevinster og -tap, og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	(54)	(226)
Nedskrivning aksjer i datterselskaper	8 208	763
Utbytte fra datterselskaper	(17 379)	(4 398)
Opsjoner og langsiktige bonusavtaler	0	0
Andre permanente forskjeller	(20)	(44)
Sum permanente forskjeller	(9 227)	(3 826)
Sum skattepliktig inntekt	665	1 496
Beregnet periodeskatt	(160)	(374)
Kildeskatt utenlandske utbytter	(1)	0
Avsatt for mye/lite tidligere år	24	4
Sum periodeskatter	(137)	(370)
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	(14)	(4)
Skattekostnad	(151)	(374)

Note 11 forts. ➔

Forpliktelse ved utsatt skatt

Beløp i mill. NOK	2017	2016
Finansielle derivater	55	(3)
Resultatreserve aksjer utenfor fritaksmetoden i egenkapitalen	0	0
Akkumulerte nedskrivninger utenfor fritaksmetoden resultatført	(11)	(11)
Sikringsreserve i egenkapitalen	(312)	(397)
Varige driftsmidler	10	12
Pensjonsforpliktelser	(443)	(425)
Andre kortsiktige forhold	(249)	(228)
Grunnlag utsatt skatt	(950)	(1 052)
Eiendel ved utsatt skatt	(219)	(252)
Endring utsatt skatt	(33)	(30)
Endring utsatt skatt ført mot totalresultatet	19	26
Endring utsatt skatt resultatregnskapet	(14)	(4)

Avstemming av skattekostnad

Beløp i mill. NOK	2017	2016
24 % av resultat før skatt	(2 387)	(1 329)
Effekt av endret skattesats	(6)	(6)
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, tap og nedskrivninger aksjer i aksjeporteføljen	13	57
Utbytte fra datterselskap	4 171	1 100
Nedskrivning aksjer i datterselskaper	(1 970)	(191)
Opsjoner og langsiktige bonusavtaler	0	0
Andre permanente forskjeller	5	11
Ikke fradragsberettigede kostnader	(4)	(20)
Kildeskatt	(1)	0
Endring tidligere år	28	4
Skattekostnad for Orkla ASA	(151)	(374)

NOTE 12 FINANSIELL RISIKO

Risikoen på finansielle instrumenter i Orkla ASA er knyttet til følgende aktiviteter:

Aksjer og finansielle eiendeler

Utviklingen i aksjekurser er kilder til finansiell risiko for aksjer og finansielle eiendeler. Konsernnote 24 kvantifiserer denne risikoen nærmere.

Konsernbanken

Finansavdelingen i Orkla ASA styrer rente- og valutarisikoen for konsernet. Finansavdelingen fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle konsernets eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Datterselskapene avlaster sin valutakursrisiko med interne valutakontrakter mot konsernbanken, som igjen dekker denne risikoen med eksterne sikringsposisjoner. I tillegg har konsernbanken valutagjeld for sikring av valutarisiko på internlån og bokført egenkapital samt goodwill. I 2017 er det resultatført -221 mill. kroner knyttet til disse sikringene (655 mill. kroner i 2016). Konsernbanken tar ikke aktiv valutarisiko. Interne lån og fordringer er på flytende rentebetingelser, og det inngås ikke konserninterne rentesikringsavtaler. Styring av rente- og valutarisiko for eksterne poster er nærmere omtalt i konsernnote 30.

Derivater og sikringsbokføring

Valutaterminkontrakter. Konsernbankens interne og eksterne valutaterminkontrakter samt rente- og valutaswapper regnskapsføres til virkelig verdi i balansen, med verdiendring mot resultatet. Valutakurseffekter på interne og eksterne lån regnskapsføres også mot resultatet.

Renteswapper. Eksterne låneopptak for konsernet skjer i alt vesentlig gjennom Orkla ASA. Lån som opptas til fast rente, swappes normalt til flytende rente ved bruk av renteswapper. Disse renteswappene regnskapsføres som verdisikringer med endring i virkelig verdi over resultatet. Pr. 31.12.2017 var virkelig verdi av disse renteswappene 68 mill. kroner (249 mill. kroner i 2016). Det er gjennom året kostnadsført 89 mill. kroner som verdiendring på renteswappene og inntektsført 89 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.

Når Orkla sikrer fremtidige rentebetalinger, benyttes renteswapper der Orkla mottar flytende rente og betaler fast rente. Disse renteswappene regnskapsføres som kontantstrømsikringer med endring i virkelig verdi mot totalresultatet. Pr. 31.12.2017 utgjorde virkelig verdi av disse renteswappene -312 mill. kroner (-397 mill. kroner i 2016).

Sikringsreserve egenkapital. Sikringsreserven har utviklet seg som følger:

<i>Beløp i mill. NOK</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Inngående sikringsreserve før skatt	(396)	(492)
Oppløst mot resultat - netto finansposter	116	112
Verdiendring i året	(32)	(16)
Utgående sikringsreserve før skatt	(312)	(396)
Utsatt skatt sikringsreserve	72	95
Utgående sikringsreserve etter skatt	(240)	(301)

Sikringsreserven forventes oppløst over resultatet som følger (før skatt):

2018:	-121 mill. kroner
Etter 2018:	-191 mill. kroner

NOTE 13 ANDRE FORHOLD

Skattetrekkgaranti og pensjonsgaranti

Orkla ASA har bankgaranti for skyldig skattetrekk og for pensjonsforpliktelser knyttet til lønn over 12G på vegne av norske datterselskaper. Selskapet har for øvrig ingen bundne midler.

Vesentlige leieavtaler

Orkla ASA flyttet i 2013 til nye, midlertidige lokaler i Nedre Skøyen vei 26 i Oslo sammen med selskapene Orkla Health, Orkla Home & Personal Care, Orkla Confectionery & Snacks Norge, Pierre Robert Group, Hydro Power, Orkla IT, Orkla House Care og Orkla Eiendom. Bygget er leid av Evry frem til og med 2018 i påvente av at nye, permanente lokaler skal bygges i Drammensveien 149 og 151. Årlig leie utgjør 43 mill. kroner. Orkla ASA fremleier til de øvrige selskapene.

Orkla ASA leier fortsatt lokaler av Investorprosjekt 93 AS i Karenslyst allé 6 på Skøyen i Oslo frem til år 2020. Årlig leie utgjør 21 mill. kroner. Bygget er i hovedsak fremleiet.

Som følge av oppkjøpet av Rieber & Søn ASA overtok Orkla ASA leiekontrakten til selskapets hovedkontor i Nøstegaten 58 i Bergen i 2013. Kontrakten løper frem til år 2019, og utleier er AS Inventor Eiendommer. Årlig leie utgjør 19 mill. kroner. Bygget er fremleid, hovedsakelig til Knowlt, Kredinor samt Bergen kommune.

Forhold som er behandlet i noter for konsernet

Aksjebasert betaling – note 11

Hendelser etter balansedagen – note 41

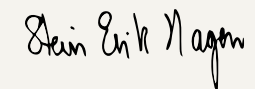
Aksjonærer i Orkla ASA

Oversikt over de største aksjonærene i Orkla ASA er gitt i note 32.

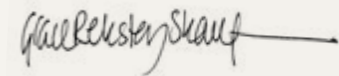
Erklæring til årsregnskap for Orkla ASA og konsern

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2017 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

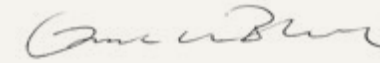
Oslo, 13. mars 2018
Styret i Orkla ASA

Stein Erik Hagen
styreleder

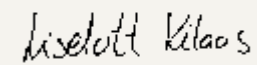
Grace Reksten Skaugen
styrets nestleder

Ingrid Jonasson Blank

Lars Dahlgren

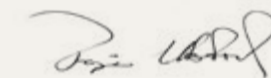
Liselott Kilaas

Nils K. Selte

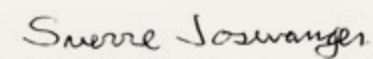
Lisbeth Valther

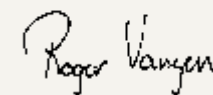
Terje Utstrand

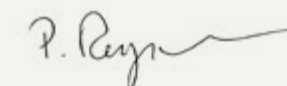
Karin Hansson

Sverre Josvanger

Roger Vangen

Peter A. Ruzicka
konsernsjef

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Orkla ASA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Orkla ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsregnskapet et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir konsernregnskapet et rettvise bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske

kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Inntektsføring – avsetninger for rabatter og årsbonuser

Inntekter inntektsføres når eierskap av varene er overført og risiko har gått over på kjøper. Videre, måles disse til virkelig verdi av forventet vederlag, med fradrag for ulike typer rabatter og årsbonuser opptjent av kundene. Som følge av omfanget og mangfoldet av avtaler og kontraktsvilkår, er fastsettelse av rabatter og årsbonuser på salg foretatt gjennom året komplisert og krever ledelsens skjønnsutøvelse. Inntektsføring inkludert avsetninger for rabatter og årsbonuser er derfor et sentralt forhold i revisjonen.

Våre revisjonshandlinger omfattet identifisering, forståelse, vurdering og testing av ledelsens prosesser og kontroller for fastsettelse av reduksjon i inntektene som følge av rabatter og bonuser, i tillegg til overholdelse av gjeldende regnskapsstandarder. Vi identifiserte og vurderte effektiviteten av konsernets internkontroll. Vår revisjon inkluderte analytiske handlinger og detaljtester av at rabatter og bonuser blir bokført i riktig periode. Vi testet nøyaktigheten og fullstendigheten av avsetningene og de underliggende beregningene. Disse handlingene inkluderte tester av grunnlaget for beregnede rabatter og bonuser mot de faktiske salgene og avtalevilkårene. Vi har også testet presisjonen i de historiske avsetningene for rabatter og evaluert noter utarbeidet av ledelsen i konsernregnskapet mot gjeldende regnskapsstandarder.

Vi viser til konsernets opplysninger i notene 4 og 9 når det gjelder inntektsføring og avsetninger for rabatter og årsbonuser.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den ellers viser seg å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder

ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskaps-estimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Vi avgir en uttalelse til styret om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av regnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift [og forslaget til disponering av resultatet] er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 13. mars 2018
ERNST & YOUNG AS

Erik Mamelund
statsautorisert revisor